

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.201/2011/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2012. április hó 17. napján megtartott tárgyaláson meghozta és kihirdette az alábbi

v é g z é s t :

A haditechnikai termékkel visszaélés büntette miatt az I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2011. április hó 6. napján kelt 10.B. 1491/2010/4. számú ítéletét az I.r. vádlott vonatkozásában **helybenhagyja**.

A másodfokú eljárásban felmerült 16.000 (tizenhatezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I.r. és a II.r. vádlottal szemben a Fővárosi Főügyészség NF. 18.870/2009/9. számú vádiratával a Btk. 263/B.§ (1) bekezdés c.) pontjába ütköző haditechnikai termékkel visszaélés büntette miatt emelt vádat - az I.r. vádlottal szemben folytatólagosan elkövetett bűncselekmény miatt - a következő tényállások alapján:

I.

Az I.r. vádlott az interneten keresztül Kínából megrendelt 13 db. MP 9 elnevezésű miniatűr 4 GB tárolókapacitású több funkciós kép- és hangrögzítésre alkalmas rejtő eszközbe - tollba - épített felvevő berendezést és tartozékait.

II.

Az I.r. vádlott az internet Vatera szolgáltatásán keresztül videó- és hangrögzítő eszközzel felszerelt napszemüveget kínált értékesítésre. A hirdetésre a II.r. vádlott jelentkezett és a napszemüveget 25.000 Ft-ért - melyet az I.r. vádlott által megadott számlaszámra átutalt - megvásárolta. Mivel a szemüveg hibás volt, a II.r. vádlott felvette a kapcsolatot I.r. vádlottal, aki javasolta, hogy a terméket küldjék vissza Kínába, helyette új, működőképes terméket küldenek. A II.r. vádlott a szemüveget visszaküldte Hong Kongba, hogy azt cseréljék ki számára. Ezt követően az I.r. vádlott nevére, de II.r. vádlott címére 2009. június 23. napján a Magyar Posta Zrt.

forgalmazásában a Ferihegyi Repülőtérre megérkezett a küldemény, amely szintén miniatűr videó- és hangrögzítő eszközzel ellátott napszemüveg volt. A Vám- és Pénzügyőrség 1. sz. repülőtéri Vámhivatala mindkét küldeményt - a tollakat és az utóbb küldött szemüveget - vámfelügyelet alá vonta.

A vád szerint e termékek a 2005. évi CIX. tv. I. mellékletének XXVI. fejezet 3. pontjának a/2. alpontja alapján haditechnikai eszköznek - titkosszolgálati eszköznek, titkos vizuális megfigyelés eszközének - minősülnek.

A vádlottak haditechnikai eszköz és annak behozatalához szükséges, a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet 2.§-ában meghatározott, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által kibocsátott engedéllyel nem rendelkeztek.

A Fővárosi Bíróság 2010. július hó 14. napján kelt 15.B. 418/2010/4. számú végzésével a büntetőeljárást a tárgyalás előkészítésének szakaszában mindkét vádlottal szemben megszüntette, mert álláspontja szerint a bizonyítékok értékelése nélkül is megállapítható volt, hogy a vád tárgyává tett cselekmény nem ütközik a Btk. 263/B.§ tényállásába. A vádirat nem tartalmazott utalást arra vonatkozóan, hogy a cselekménnyel érintett eszközök megfelelnek azon speciális feltételeknek, amelyeket a Btk. 263/B.§ kerettényállás tartalmát kitöltő, a haditechnikai termékek gyártásának és a hadiipari szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. tv. (Httv.) 1.§ (1) bekezdés c.) pontjában és a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet 1.§ (1) bekezdése c.) pontjának 6. alpontjában meghatároznak, melyek szerint csak az olyan, a mellékletben felsorolt termék vagy szolgáltatás tekinthető haditechnikai terméknek vagy szolgáltatásnak, amely alapvető biztonsági érdeket érintő, kifejezetten katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti célokra alkalmas (Httv.), és olyan termék, amely alkalmas kiképzési, oktatási vagy egyéb hasonló célra (rendelet).

A keretjogszabály tartalmaként hivatkozik az elkövetéskor hatályban volt 1334/2000/EK rendelet 2. cikk a.) pontjában, valamint az elbíráláskor hatályos 428/2009/EK rendelet I. számú mellékletében felsorolt kettős felhasználású termékek felsorolására is. Állást foglalt a tekintetben is, hogy e termékek az elkövetéskor hatályos EK rendelet I. számú melléklete - többek között távközlés és információbiztonság elnevezésű - kategóriájába sem tartozhatnak. Ezen túl a melléklet nem nevesít olyan termékcsoporthoz, amelybe a vádiratban meghatározott eszközök beletartoznának. (ezzel ellentétes állítást a vád sem tartalmazott.)

A végzés a II.r. vádlott vonatkozásában 2010. július hó 30. napján jogerőre emelkedett. Az ügyészi tudomásul vételt tartalmazó nyilatkozat rögzíti, hogy a vádlotti magatartás egyébként haditechnikai terméknek minősülő eszköz megszerzésére irányult, de esetében kereskedelemre utaló körülmények nem merültek fel.

A Fővárosi Ítéletábrla 2010. október 22. napján kelt 6.Bf. 298/2010/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését az I.r. vádlott tekintetében hatályon kívül helyezte, és a Fővárosi Bíróságot az eljárás folytatására utasította azon indoklással, hogy a bíróság csak tárgyalás tartását követően lesz abban a helyzetben, hogy

bizonyítékot mérlegeljen, erre előkészítő szakban nincs mód. A nyomozati szakban kirendelt szakértő kategorikusan megállapította, hogy a termékek haditechnikai terméknek minősülnek, az elsőfokú bíróság a szakvélemény megállapításával szemben foglalt állást, amikor megállapította, hogy a vád tárgyát képező termékek nem minősülnek ilyenként.

A Fővárosi Bíróság a megismételt eljárásban 2011. április hó 6. napján tárgyalást tartott, e napon kihirdetett ítéletében tényként állapította meg, hogy megfelelő minőségi paraméterek teljesülése mellett a tollba és napszemüvegbe épített miniatűr videó- és hangrögzítő eszközök a vádban írt titkosszolgálati eszköznek, ezáltal haditechnikai terméknek minősülhetnek, azonban a tényállásokban írt tárgyak rossz minőségük, nem megfelelő műszaki paraméterei, tényleges rejtő funkciójuk hiánya miatt nem alkalmasak nemzetbiztonsági, titkosszolgálati, katonai, rendészeti célokra, így az országba történő behozataluk, forgalmazásuk a 2005. évi CIX. tv. alapján nem tiltott illetve engedélyköteles. Rögzítette a Fővárosi Bíróság a vád tényállásának megfelelően azt is, hogy az I.r. vádlott a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet 2. §-ában meghatározott, a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által kibocsátott engedéllyel nem rendelkezett.

E ténymegállapításait az elsőfokú bíróság Horváth Zsolt vámszakértő tárgyaláson adott véleményére alapította, aki kategorikusan kijelentette, hogy e tárgyak silány minőségüknél fogva objektíve nem alkalmasak nemzetbiztonsági, titkosszolgálati, katonai célú használatra, és ugyancsak kivitelük miatt rejtő funkciónak sem felelnek meg. E tárgyak nem esnek behozatali, forgalmazási korlátozás alá.

A jogi indokolás keretében az elsőfokú bíróság azon álláspontját is kifejtette, hogy amennyiben ezen eszközök haditechnikai eszköznek minősültek volna, külföldről történő beszerzésük, megvásárlásuk külkereskedelmi forgalomba hozatalnak minősül akkor is, ha nem exportról, hanem importról van szó. A vád minősítésében szereplő törvényhelybe ütköző bűncselekmény vádja alól a vádlottat a fenti okfejtés alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

A Fővárosi Bíróság a bizonyítási eljárás befejezését megelőzően előterjesztett - nemzetbiztonsági szakértő kirendelésére vonatkozó - ügyészi indítványt elutasította, melyet azzal indokolt, hogy a tárgyaláson meghallgatott vámszakértőnek a titkosszolgálati eszközök műszaki paramétereinek vizsgálata kifejezetten a szakterülete, válasza kizárta a bűncselekmény elkövetését, ezért további szakértő kirendelése indokolatlan lett volna.

Az 1. vádpontban írt cselekmény vonatkozásában az ügyész perbeszédében bűncselekmény hiányában történő felmentést indítványozott, mert a tollak mennyisége ugyan a továbbértékesítést feltételezi, de ez nem valósult meg, kereskedelmi forgalomba azok nem kerültek.

A 2. vádpontban írt magatartás tekintetében az ügyész a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása, intézkedés alkalmazása érdekében fellebbezést jelentett be.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 511/2011/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

A Fővárosi Bíróság ítéletét felderíthetlenség okából megalapozatlannak tartotta, mert az ügybe bevont Horváth Zsolt igazságügyi vámszakértő véleménye lényeges tartalmát illetően önmagával ellentétben áll, és az ellentétre a szakértő által adott válasz ellentétes az iratok tartalmával.

A nyomozati iratokban elfekvő véleményében a szakértő úgy foglalt állást, hogy a lefoglalt termékek (toll, napszemüveg) titkosszolgálati eszközök, ezért haditechnikai terméknek minősülnek, behozataluk engedélyköteles. E termékek nem minősülnek játékszernek, mivel a játékok külön tarifaszám alatt szerepelnek a hatályos vámtarifában, a tarifálás szabályai szerint elsődleges szempont, hogy lényeges jellemzői tekintetében nem a játékszerűség, hanem a rejtett megfigyelés képessége az elsődleges, nem játék céljára tervezték és gyártották. Név szerint szerepelnek a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet XXVI. fejezet 3/2. alpont alatt, mint rejtő eszközbe, vagy ruházat alá rejtett miniatűr kamerák és tartozékaik.

Ezzel szemben a szakértő a tárgyaláson azt emelte ki, hogy sem a szemüveget, sem a tollakat nem azért gyártották, hogy katonai, nemzetbiztonsági célból másokat megfigyeljenek velük. Bár funkciójukat tekintve behozatali tilalom alá eshetnének, de katonai, titkosszolgálati stb. célokra nem alkalmasak, ezért az országba történő behozataluk sem tilos.

A bíróság azon kérdésére, hogy miért pontosította a tárgyalási szakban véleményét, azt válaszolta, hogy a nyomozati kirendelő határozat szerint csak arra kellett választ adnia, hogy a jogszabály által előírt funkcióknak megfeleltek-e e tárgyak, erre igennel válaszolt, arra azonban a kirendelő hatóság nem kérdezett rá, hogy objektíve alkalmasak-e nemzetbiztonsági, katonai, stb. célokra, mely kérdésre egyértelműen nem a válasz.

Ezzel szemben az iratokból az állapítható meg, hogy a nyomozó hatóság kirendelő végzésében kifejezetten arra kért és kapott szakvéleményt, hogy a lefoglalt készülékek megfelelnek-e a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet XXVI. fejezetében meghatározott műszaki követelményeknek.

Megállapítható az írásbeli véleményből az is, hogy a szakértő kifejezetten a konkrétan lefoglalt tárgyakat vizsgálta, azokat kipróbálta. Az elsőfokú bíróság e körben nem tárta fel teljes körűen a tényállást, ezért az részben megalapozatlan.

A tényállás részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében az ügy tárgyalásra tűzését, bizonyítás felvételét, Horváth Zsolt igazságügyi szakértő megidőzését, tőle a Be. 109.§ szerinti felvilágosítás beszerzését indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyet tárgyalásra tűzte ki, melyre az ügyész által indítványozott szakértőn kívül megidőzte Kádár Károly had- és biztonságtechnikai mérnök nemzetbiztonsági szakterületen jártas eseti szakértőt.

A bíróság a szakértői névjegyzékből megállapította, hogy haditechnika szakterületre kijelölt szakértő nincs, korábban a 6/2004. (II.6.) Kormányrendelet 4.§ (1) bekezdése értelmében kizárólag a Haditechnikai Külkereskedelmi Bizottság, mint

független javaslattevő tárcaközi szervezet volt jogosult a büntetőeljárásban is felhasználható szakvélemény elkészítésére, mely bizottság azonban megszűnt. A 2012. január hó 1. napjától hatályos 160/2011.(VIII.18.) Kormányrendelet nem utalta a kérdés eldöntését sem a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal hatóságához, sem más bizottsághoz. A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról szóló 260/2006. (XII.20.) Kormányrendelet 5.§ (1) bekezdésében a Kormány külkereskedelmi állami hatóságként a Hivatalt jelölte ki. A Hivatal Haditechnikai és Exportellenőrzési Hatóságán belül az Exportellenőrzési Osztály felelős a feladatok végrehajtásáért, ide tartozik a kettős felhasználású termékek és technológiák kereskedelme is.

A tárgyaláson az ügyészi jogorvoslati nyilatkozat ellentmondásosságára történt figyelemfelhívást követően a fellebbviteli főügyészség képviselője úgy nyilatkozott, hogy az 1. vádpontbeli cselekmény vonatkozásában nem kéri az l.r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását, mert bűncselekmény nem valósult meg, kizárólag a bűnjelként lefoglalt tollak elkobzására tesz indítványt.

Horváth Zsolt szakértő az elsőfokú tárgyaláson adott véleményét fenntartotta, azt kiegészítette. Előadta, hogy e termékeket akkor kezdik a boltokban forgalmazni, amikor azok a titkosszolgálatról „kikoptak”, dekonspirálódtak. Írásbeli szakvéleményének azon részét tartotta fenn, hogy a termékek nem minősülnek játékszernek.

Kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a termékek a kivitelezés minőségétől függetlenül nem tartoznak a haditechnikai eszközök közé, ha közforgalomban megjelennek és a nyilvánosság számára elérhetővé válnak. Csak azok a termékek minősülnek ilyenként, amelyeket titkosszolgálati célra fejlesztettek ki, és gyártanak. A gyártásnak is titkos minősítésűnek kell lennie, a termék csak engedéllyel rendelkező kereskedőnek adható el. A termék nem attól lesz polgári termék, hogy silány a minősége, de a silány minőség bizonyíthatja, hogy nem haditechnikai termék. A besorolásnál annak van jelentősége, hogy polgári használatra gyártották. A 160/2011. (VIII.18.) Kormányrendelet XXVI. fejezet 2. pontja alóli kivételként rögzíti a Megjegyzés rovat 1. pontjában, eszerint polgári felhasználásra tervezett videós szórakoztató eszköz, az elkövetéskor hatályos 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet szövegezéséhez képest nincs változtatás. A termék tarifa besorolása videó berendezés, mert videó képet tud rögzíteni.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a Kereskedelmi Engedélyezési Hivataltól a vádlott, mint magánszemély nem kaphatott volna engedélyt, mert ilyen csak megbízható cégeknek ad ki a hatóság, akik minden tekintetben megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. A jogszabály hatálya vállalkozásokra terjed ki.

Kádár Károly eseti szakértő a vád tárgyát képező eszközök kialakulásának történetét máshonnan közelítette meg, e tekintetben nem értett egyet Horváth Zsolt szakértő véleményével. Ezen termékek nem azért kerültek milliós számban gyártásra, mert a titkosszolgálat „levetette” őket, hanem a mobiltelefon piacon Ázsiában kifejlesztették a technológiát, és olcsón tudták értékesíteni. Ezen silány minőségű eszközöket Horváth Zsolt szakértő által elmondottaktól eltérően a

titkosszolgálat is használhatja, mert nem bánják, ha egy értékes információért cserében odaveszik egy művelet során. Okfejtése szerint nem attól lesz titkosszolgálati eszköz egy termék, hogy a titkosszolgálat alkalmazza, vagy sem, ez nem lehet elhatárolási szempont. Nem vitatta ugyanakkor Horváth Zsolt szakértő véleményét a gyártási cél szerinti elhatárolást illetően, azzal egyetértett. A 2012. január hó 1. napjától hatályos 160/2011. (VIII.18.) Kormányrendelet XXVI. fejezet 2. pontja alóli kivételként rögzíti a Megjegyzés rovat 1. pontjában ezen eszközöket, eszerint polgári felhasználásra tervezett videós szórakoztató eszköz, melyet a korábbi, 16/2004. (II.6.) Korm. rendelet is nevesített a XXVI. fejezet 3/a/2. pont után Megjegyzés rovatában.

Az ügyész perbeszédében rögzítette, hogy a szakértőktől több jogi vélemény hangzott el, azt állították, hogy a vád tárgyát képező szemüveg nem titkosszolgálati eszköz. Szorosan a tényeket követve az elsőfokú bíróság tényállása megalapozott, az új jogszabály nem kedvezőbb a vádlottra nézve, a büntetőjogi oltalom fennmaradt, ezért irányadó az elkövetéskori jogszabály. Álláspontja szerint az 1. pontban írt tényállás a Btk. 263/B.§ (1) bekezdés b.) pontja szerinti tényállásba ütközne, mert engedély nélkül szerzte meg az I.r. vádlott a termékeket, de a vád tárgyát képező toll forgalmát megtiltó jogszabály nincs, ezért ez a tényállási elem nem valósult meg. A c.) pontba okfejtése szerint akkor ütközne a cselekmény, ha bizonyítottá vált volna, hogy kereskedelmi céllal történt a megszerzés, ez azonban nem bizonyosodott be, ezért nem állapítható meg bűncselekmény.

Kifejtette, hogy a 2. tényállási pont vonatkozásában változatlanul az I.r. vádlott bűnösségének megállapítására tett indítványt arra hivatkozással, hogy a jogszabály konkrétan meghatározza, mi tekinthető hadiipari terméknek, a megjelölt kivételek közé pedig a szemüveg nem sorolható. A jogszabály rejtő eszközbe vagy ruházat alá rejtett termékről szól, pusztán amiatt minősül titkosszolgálati eszköznek, mert a nyilvános funkciók rejtő eszközben vannak elrejtve. Álláspontja szerint a szakértők véleménye a jogszabály korrekcióját megalapozná, de a jogalkalmazónak mérlegelésre nincs lehetősége. A jogszabály valóban felsorolja a kivételeket, de amennyiben az ott felsorolt funkciók rejtő eszközbe vannak építve, már titkosszolgálati eszköznek minősülnek. A mobiltelefon videó felvétel készítésére alkalmasságát mindenki ismeri, de ha valaki szemüveget visel az utcán, senki nem gondolja, hogy abban rejtett kamera dolgozik, mert ez a szemüveg használatától idegen, ez alapozza meg a különbséget.

A 2. tényállásban írt magatartás kapcsán a vádlott bűnösségének megállapítását kérte, a társadalomra veszélyesség kisebb fokára figyelemmel az enyhítő szakasz kimerítő alkalmazására, felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására látott lehetőséget.

A 13 darab toll és 1 darab szemüveg engedély nélkül került megszerzésre, ezeket visszaadni a vádlottnak nem lehet, a tiltott birtoklás miatt elkobzásra tett indítványt.

A védő perbeszédében az ügyészi fellebbezés elutasítását, az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Előadta, hogy mindkét szakértő véleménye egységes a tekintetben, hogy a szemüveg nem haditechnikai célra készült, hanem

polgári közfelhasználásra gyártott és tervezett szórakoztató eszköz, azaz a jogszabály szerinti kivétel, a Btk. 263/B.§ (1) bekezdésében rögzített bűncselekményt kitöltő kormányrendelet alapján nem minősül haditechnikai eszköznek. Kitért az elsőfokú bíróság indokolásának helytálló voltára is. A rejtett funkciónak sem felel meg a szemüveg, az okos telefonok ugyanilyen videó felvételeket készítenek. Az interneten könnyen hozzáférhető termékekről van szó, amelyeket sportolási, szórakoztatási célra preferálnak.

A vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt szólani.

A bejelentett ügyészi fellebbezés folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírálta. Függetlenül attól, hogy az ügyész az 1. tényállási pont vonatkozásában nem kérte a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását, az elkobzásra tett indítvány miatt e tényállási ponttal is foglalkozott.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartotta. Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a szakértőt feleslegesen, a korábban hatályos jogszabálysövegnek megfelelően szakértői esküjére is figyelmeztette a bíróság a hatályos törvény szerint helyes Be. 110.§-a szerinti hamis szakvéleményadás következményeire történő figyelmeztetés mellett, az erre adott válasz is jegyzőkönyvezésre került.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének nagyobb részben eleget tett, ugyanakkor a kompetens szakértő eljárásba vonása elmaradt annak ellenére, hogy az ügyész kifejezetten indítványozta kirendelését, és tárgyalásra történő megidőzését. Ezen túlmenően Horváth Zsolt vámszakértő meghallgatása során - a fellebbviteli főügyészségi indítványban leírtak szerint - nem került kellően tisztázásra a szakvélemény megváltoztatásának oka, a feltett kérdésre adott válasz ellentétes volt az iratok tartalmával, további bírói kérdés e körben nem volt.

A tényállás a fent írtak miatt nincs kellően felderítve, részben ellentétes az iratok tartalmával, azaz részlegesen megalapozatlan (Be. 352.§ (2) bekezdés a.) és c.) pontja), melyet a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban felvett a Be. 352.§ (1) bekezdés a.) pontja szerinti bizonyítás alapján módosított az alábbiak szerint a meghallgatott szakértők egyező véleményét elfogadva:

A tényállás 2.) pontja 3. bekezdésében rögzített azon mondatrészt, hogy „megfelelő minőségi paraméterek teljesülése mellett a tollba rejtett hang és mozgókép rögzítésére alkalmas felvevőeszköz és annak tartozékai és a napszemüvegbe épített miniatűr videó és hangrögzítő eszköz a haditechnikai termékek gyártásának, és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény mellékletének XXVI. fejezet 3. pontjának a/2. alpontja alapján haditechnikai terméknek - titkosszolgálati eszköznek, titkos vizuális megfigyelés eszközének - minősülhetnek, az 1.) és 2.) tényállásban írt tárgyak azonban rossz minőségük, nem megfelelő műszaki paraméterek, tényleges rejtő funkcióik hiánya

miatt nem alkalmasak nemzetbiztonsági, titkosszolgálati, katonai, rendészeti célokra” - mellőzi.

Helyette rögzíti, hogy a tollba rejtett hang és mozgókép rögzítésére alkalmas felvevőeszköz és annak tartozékai és a napszemüvegbe épített miniatűr videó- és hangrögzítő eszköz, mely vámtarifa besorolása szerint is videó, a haditechnikai termékek gyártásának, és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény mellékletének XXVI. fejezet 3. pontjának a/2. alpontja alapján haditechnikai terméknek - **titkosszolgálati eszköznek, titkos vizuális megfigyelés eszközének (emberek, emberi tevékenység, vagy azzal összefüggő cselekmények titkos megfigyelésére, rögzítésére, illetve az így nyert információ továbbítására és feldolgozására tervezett, gyártott, vagy erre lényeges átalakítás nélkül felhasználható rejtő eszközbe vagy ruházat alá rejtett miniatűr kamerának és tartozékainak) - nem minősülnek, mert polgári felhasználásra tervezett videós szórakoztató eszközök.**

A 3. oldal utolsó bekezdése után rögzíti, hogy figyelemmel arra, hogy a termékek haditechnikai eszköznek nem minősülnek, engedélyköteles körbe nem tartoznak.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat értékelte, megindokolta, hogy Horváth Zsolt szakértő véleményét miért fogadta el, számot adott logikai következtetéséről is, amely az elégtelen bizonyítás és a szakértő véleményeiben (nyomozati - bírósági) közötti ellentmondás feloldásának elmaradása miatt nem lehetett pontos, amely a jogi minősítésre is kihatással volt.

A másodfokú bíróság által felvett bizonyítás során a szakértők egyező véleményt adtak a tekintetben, hogy a vád tárgyát képező eszközök a 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet XXVI. fejezet 3/a/2. pont utáni Megjegyzés rovatba foglalt kivételnek minősülnek, mely szerint a XXVI. fejezet 3. pontja nem vonja engedélyezés alá a nagyközönségi vagy egyéb polgári felhasználásra tervezett videós szórakoztató eszközöket, azok alkatrészeit, tartozékait. A jelenleg hatályos 160/2011. (VIII.18.) Kormányrendelet ugyancsak XXVI. fejezet 2/a. pontja alóli kivételként rögzíti Megjegyzés rovatában, mint polgári felhasználásra tervezett videós szórakoztató eszközt, megítélése nem változott.

Kiindulásuk ugyan az eredetre vonatkozóan eltérő volt, ez azonban az ügy megítélése szempontjából nem bírt relevanciával, mert a lényeges szakkérdést illetően azonos véleményt képviseltek, melyet a másodfokú bíróság elfogadott. Tisztázta a másodfokú bíróság Horváth Zsolt szakértő nyomozati és tárgyalási véleménye közötti ellentmondás okát is.

A másodfokú eljárásban felvett bizonyítás alapján módosított tényállás alapján bírálta felül a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét. (Be. 352.§ (2) bekezdése)

A jogi indokolás a felvett bizonyítás eredményeképpen módosításra szorul:

A Btk. 263/B.§ (1) bekezdése szerint

a.) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve haditechnikai terméket előállít vagy haditechnikai szolgáltatást nyújt,

b.) olyan haditechnikai terméket, amelynek forgalmát jogszabály tiltja, előállít, megszerez, felhasznál, tart vagy átad, illetve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,

c.) engedély vagy Nemzetközi Importigazolás, vagy ezeket helyettesítő okmányok nélkül, illetve az engedély vagy a Nemzetközi Importigazolás kereteit túllépve haditechnikai terméket vagy kettős felhasználású terméket külkereskedelmi forgalomba hoz, ideértve annak Európai Közösség vámterületén belüli átadását, illetve külföldre haditechnikai szolgáltatást nyújt, büntetett követ el, és 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az (5) bekezdés b.) pontja szerint kettős felhasználású terméken a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységre és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2009. május 5-i 428/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikk 1. pontjában meghatározott terméket kell érteni.

A keretjogszabály tartalmát kitöltő további jogszabályok:

Az elkövetéskor hatályos 16/2004. (II.6.) Kormányrendelet értelmező rendelkezéseket rögzítő 1.§ 6. pontja szerint haditechnikai eszköz a rendelet 1. mellékletében felsorolt termék (eszköz) és annak hatástalanított változata akkor, ha az alkalmas kiképzési, oktatási vagy egyéb hasonló célra.

A 2.§ (1) bekezdése a.)-d.) pontja szerint engedélyt a Magyar Köztársaság területén működő meghatározott feltételeknek megfelelő gazdasági társaság, egyéni vállalkozó, költségvetési szerv, kereskedelmi képviselő kaphat a rendelet további §-aiban meghatározott engedélyeztetési eljárás lefolytatását követően.

A 3. § alapján az engedélyezéssel összefüggő szempontokat a Haditechnikai Külkereskedelmi Tárcaközi Bizottság dolgozza ki.

A 4.§ rögzíti, hogy a Haditechnikai Külkereskedelmi Bizottság független javaslattevő tárcaközi szervezet, amely jogosult a hivatalhoz benyújtott, a rendeletben meghatározott engedélyezési eljárás hatálya alá tartozó külkereskedelmi tevékenységi, tárgyalási és forgalmi engedély iránti kérelmekkel kapcsolatos szakértői vélemények kialakítására.

Az 1. számú melléklet 1. pontja szerint a jelen jegyzékben szereplő „kifejezetten katonai” kifejezés a katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti fogalomkör is tartalmazza.

A XXVI. fejezet titkosszolgálati eszköznek, titkos vizuális megfigyelés eszközének minősíti a 3/a/2. pontja alapján az emberek, emberi tevékenység, vagy azzal összefüggő cselekmények titkos megfigyelésére, rögzítésére, illetve az így nyert információ továbbítására és feldolgozására tervezett, gyártott, vagy erre lényeges átalakítás nélkül felhasználható rejtő eszközbe vagy ruházat alá rejtett miniatűr kamerát és tartozékait.

A 3/a)-b)-c) pont után Megjegyzés rovatban rögzítettek szerint a rendelet nem vonja engedélyezés alá a nagyközösségi vagy egyéb polgári felhasználásra tervezett fotós vagy videós szórakoztató, oktatási, távközlési, stb. eszközöket, ezek alkatrészeit, tartozékait.

Az elbíráláskor, 2012. év január hó 1. napjától **hatályos** 160/2011. (VIII.18.) Kormányrendelet értelmező rendelkezések 1.§ 8. pontja szerint haditechnikai eszköz az 1. mellékletben felsorolt termék, és annak hatástalanított változata abban az esetben, ha az kiképzési, oktatási célra alkalmas.

A rendelet 2.§-a rögzíti az általános engedélyezési szabályokat, eszerint haditechnikai eszköz kivitelével, behozatalával, transzferjével, tranzitjával, haditechnikai szolgáltatás nyújtásával és igénybevételével kapcsolatos kereskedelmi tevékenység a Magyar Köztársaság területén csak a hatóság által kiadott engedélyek birtokában folytatható. Engedélyt pontosabban meghatározott körben a korábbi jogszabályban nevesítettek kaphatnak, a rendelet továbbra sem sorolja ide a magánszemélyt.

Az 1. számú melléklet 1. pontja szerint a jelen jegyzékben szereplő kifejezetten katonai kifejezés a katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti fogalomkör is tartalmazza.

A XXVI. fejezet titkosszolgálati eszközök 2. pont titkos vizuális megfigyelő eszközök magyarázataként rögzíti, hogy ilyen eszköznek minősül bármely olyan vizuális információ megismerésére, rögzítésére, továbbítására alkalmas optikai, elektronikus, szoftveres, mechanikus vagy más eszköz, módszer, technológia, amellyel az érintett személy tudta és beleegyezése nélkül annak tevékenysége titkos megfigyelése, rögzítése, vagy az így nyert információ továbbítása, feldolgozása megvalósítható, így különösen:

a.) megtévesztésre alkalmas rejtő eszközbe szerelt videó kamera és fényképezőgép valamint rejtésre szolgáló tartozékai.

Az a.)-d.) pontok utáni Megjegyzés rovat rögzíti, hogy a 2. pont nem vonja engedélyezés alá azon eszközöket, berendezéseket, tartozékokat, amelyek ipari, polgári felhasználásra tervezett fotós, vagy videós szórakoztató, oktatási, tudományos, hírközlés-technikai eszközök és azok alkatrészei, tartozékai.

A 2005. évi CIX. tv. a haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről (továbbiakban Httv.) értelmező rendelkezése 1.§ c.) pontjában kimondja, hogy haditechnikai termék, szolgáltatás: **a védelem terén alapvető biztonsági érdeket érintő, kifejezetten katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti célokra alkalmas, az e törvény I.-XXVI. fejezeteibe tartozó termék illetve szolgáltatás.**

A 2.§ (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság területén hadiipari tevékenység folytatásához engedély szükséges, a 3.§ szerint illet gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéni vállalkozó kaphat.

A Httv. melléklete megegyezik a 16/2004. (II.24.) Kormányrendelet mellékletében rögzítettekkel.

Az 50/2004. (III.23.) Kormányrendelet 2.§ b.) pontja szerint kettős felhasználású termék, amelyet az 1334/2000/EK tanácsi rendelet 2. Cikk a.) pontja tartalmaz. A rendelet 19.§-a foglalkozik a Nemzetközi Importigazolás iránti kérelem elbírálásával. Az elbíráláskor hatályos 428/2009/EK rendelet I. számú mellékletében felsorolt kettős felhasználású termékek felsorolása a lényegi tartalmat illetően megegyezik a korábbi EK tanácsi rendeletben írtakkal, követve a technológiai fejlődést.

A rendeletek a tárgy és fogalom meghatározások körében meghatározzák, hogy a rendelet alkalmazásában kettős felhasználású termékek azok a termékek, beleértve a szoftvert és a technológiát is, amelyek polgári és katonai célokra egyaránt felhasználhatók, e fogalom továbbá magában foglalja azon termékeket is, amelyek egyaránt felhasználhatók nem robbantási célokra és nukleáris fegyverek vagy más nukleáris robbanószerkezetek előállításához történő, bármilyen formájú hozzájárulás céljára.

A felsorolt jogszabályok egybevetéséből megállapítható, hogy a Btk. 263/B.§ (1) bekezdésében írt tényállás tartalmát kitöltő új jogszabályok a vádlottra nem kedvezőbbek, ezért az elbíráláskori jogszabály alkalmazandó.

A szakvélemények alapján egyértelműen megállapítható, hogy a rendelet XXVI. fejezete nem vonja engedélyezés alá a nagyközösségi vagy egyéb polgári felhasználásra tervezett fotós vagy videós szórakoztató, oktatási, távközési, stb. eszközöket, ezek alkatrészeit, tartozékait, csakúgy, mint a jelenleg hatályos jogszabály.

A 3/a)-c.) pontok utáni Megjegyzés rovatban írtak alapján véleményezték a szakértők azt, hogy a törvényhozó nem vonja engedélyezés alá azon eszközöket, berendezéseket, tartozékokat, amelyek ipari, polgári felhasználásra tervezett fotós, vagy videós szórakoztató, oktatási, tudományos, hírközlés- technikai eszközök és azok alkatrészei, tartozékai.

Mindkét szakértő állást foglalt abban a körben, hogy a termékek a védelem terén alapvető biztonsági érdeket érintő, kifejezetten katonai, nemzetbiztonsági, rendvédelmi és rendészeti célokra nem alkalmasak.

Ennek kapcsán a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az elhatárolás nem azon az alapon történt,

- hogy a terméket titkosszolgálat alkalmazza vagy nem alkalmazza,
- jó vagy silány-e a termék minősége,
- mit gondol arról a laikus szemlélő.

(Az ügyészi példa szerint: a mobiltelefon videó felvétel készítésére alkalmasságát mindenki ismeri, de ha valaki szemüveget visel az utcán, senki nem gondolja, hogy abban rejtett kamera dolgozik, mert ez a szemüveg használatától idegen. Az interneten legálisan bejegyzett cégek forgalmaznak a vádbelihez hasonló tulajdonságokkal rendelkező termékeket (pl. CASIO óra), amelyekről szintén senki nem gondolja, hogy videofelvétel készítésére alkalmasak rejtetten.)

Nyilvánvalóan lehet jogsértő e termékek használata, polgári jogi személyiségi jogi kérdések felvetődhetnek használata kapcsán, vagy más büntető tényállásba ütköző magatartás esetlegesen megvalósulhat (a Btk. 178/A.§ (1) bekezdés b.) pont magántitok jogosulatlan megismerése), amely a vád keretein túlmutat.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azon ügyészi állásponttal, hogy a szakértők jogi szakvéleményt adtak. Kétségtelen, hogy jogkérdés eldöntéséről van szó, amely a bíróság feladata. A termék jellegének megállapításakor a törvény és a kormányrendelet tartalmából, a több helyen rögzített fogalom meghatározásokból indultak ki a szakértők, melyet a bíróság elfogadott. A törvényi fogalom meghatározása, a mellékletben található felsorolások, besorolások és a kormányrendeletben írt kivételek csak szakember bevonásával értelmezhetők, amely megalapozza a jogkérdésben történő törvényes bírói állásfoglalást.

Értelmezni szükséges a Btk. 263/B.§ c.) pontjában meghatározott **külkereskedelmi forgalomba hoz** kifejezést is, mert fel kell tüntetni, hogy a bíróság mely pontba ütköző bűncselekmény vádja alól menti fel a vádlottat. E tekintetben az ügyészség képviselőinek írásos és szóbeli nyilatkozatai eltértek az elsőfokú bíróság értelmezésétől.

Az elsőfokú bíróság ítélete 7. oldal 1. bekezdésében azt rögzítette, hogy e tárgyak külföldről történő beszerzése, megvásárlása külkereskedelmi forgalomba hozatal függetlenül attól, hogy nem export, hanem import.

A fellebbviteli főügyészség képviselője szerint a tollak, szemüveg külföldről történő behozatala a b.) pontba ütköző magatartás lenne, ha forgalmukat jogszabály tiltaná. A c.) pont szerinti kereskedés valósult meg a vádlott 2. tényállási pontban írt magatartás kapcsán.

A Btk. 263/B.§-hoz fűzött indokolás e körben nem tartalmaz eligazítást, ugyanakkor a korábban hatályos (2007. VI. 1. napja előtti) Btk. 287.§-hoz fűzött miniszteri indokolás tartalmazza, hogy az engedély nélküli külkereskedelmi forgalmazás, mely lefedi a jelenlegi törvény szóhasználata szerinti külkereskedelmi forgalomba hoz kifejezést a haditechnikai és kettős felhasználású termék kivitelét, behozatalát, transzferét (a Közösség Vámterületén belüli átadását), illetve tranzitját foglalja magában. Az új tényállás elkövetési tárgyai megegyeznek a haditechnikai eszközök és szolgáltatások, illetőleg kettős felhasználású termékek és technológiák forgalmára vonatkozó kötelezettségek megszegésének (Btk. 287. §) elkövetési tárgyaival és - tartalmi módosítás nélkül, ugyanakkor értelmezhetőbbé, és átláthatóbbá téve - átveszi a Btk. 287. §-ának elkövetési magatartásait, a módosítás a magyar jog Európai Unió jogának történő megfeleltetését szolgálta.

Az 1. tényállás vonatkozásában a fellebbviteli főügyészség képviselője helyesen zárta ki a Btk. 263/B.§ (1) bekezdésének b) pontja szerinti elkövetési magatartást. A Btk. 263/B.§ (1) bekezdés b.) pontja azon haditechnikai termékekre vonatkozik,

amelynek forgalmát jogszabály tiltja. Bizonyos, a rendelet XXV. fejezetében felsorolt kényszerítő eszközök esetében kizárt a forgalmazásra vonatkozó engedély kiadása, így az ezekkel való bármely magatartás jogellenes, összhangban a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X. 28.) Kormányrendelet rendelkezéseivel is.

Nyilvánvaló, hogy sem az 1.) sem a 2.) pontban írt vádlotti magatartás a Btk. 263/B.§ (1) bekezdés b.) pontban írt elkövetési magatartást nem fedi le.

Az elsőfokú bíróság érvelése helyes a tekintetben, hogy az I.r. vádlottat a vádban foglalt magatartása kapcsán a Btk. 263/B.§ (1) bekezdés c.) pontjában írt bűncselekmény vádjá alól kell felmenteni.

Bár az ügyészi vád sem minősíti a termékeket kettős felhasználású terméknek, a teljesség igénye miatt rögzíti a másodfokú bíróság a c.) pontban írt elkövetési magatartásra figyelemmel, hogy helyesen fejtette ki a korábban eljáró elsőfokú bíróság végzésében azt, hogy sem az elkövetéskor hatályos 1334/2000. EK rendelet, sem az elbíráláskor hatályos 428/2009/EK tanácsi rendelet 2. cikk 1. pontjában meghatározott termékek közé a vád tárgyát képező eszközök nem sorolhatók be, így azok kettős felhasználású terméknek sem minősülhetnek.

A fellebbviteli főügyészség képviselője indítványozta az 1. tényállási pont kapcsán lefoglalt tollak, és a 2. tényállási pontban írt szemüveg elkobzását, mert engedély nélkül kerültek megszerzésre, birtoklásuk tiltott.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a szemüveget a Fővárosi Bíróság 15.B.418/2010/4. számú végzésével jogerősen kiadni rendelte a II.r. vádlottnak, amely rendelkezés nem került végrehajtásra, ezért tudta a másodfokú bíróság azt szemle céljából bekérni.

Az 1. tényállási pontban írt tollak nem minősülnek haditechnikai eszköznek, birtoklásukat a közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szóló 175/2003. (X.28.) Kormányrendelet sem tiltja, ezért az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos rendelkezése helyes.

A fent írtakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 371.§ (1) bekezdése értelmében - megváltoztatott indokolással - helybenhagyta.

A bűnügyi költség államra terhelése a Be. 381.§ (1) és 339.§ (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. április 17. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Fatalin Judit sk.
előadó bíró

Dr. Révész Tamásné sk.
bíró

A Fővárosi Bíróság 10.B.1491/2010/4. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf. 201/2011/7. számú végzése folytán az l.r. vádlott vonatkozásában 2012. év április hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált!

Budapest, 2012. április 17. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke